

Institutiones Dialecticæ

Dieterich, Conrad

Giessæ Hessorum, 1611

Caput XXXIV. Definitio Imperfecta est, quæ ex aliis quibusvis argumentis rem describit. Vnde & Descriptio appellatur.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56580](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56580)

IV. Cùm in unam aut plures definitionis perfectæ regulas impingitur. *Quod exemplis Canonum patet.*

V. Cùm affirmato definito negatur definitio. & contra: affirmata definitione negatur definitum. ut, *Siquis in hujus vel illius hæretici doctrinam juret ac compromittat, & tamen hæretici istius sibi Nomen attribui nollit.*

Superest Definitio imperfecta seu descriptio.

CAPUT XXXIV.

1. Definitio Imperfecta est, quæ ex aliis quibusvis argumentis rem describit. *Vnde & DESCRIPTIO appellatur.*

[Definitio perfectâ rem definit ex solis causis essentialibus constitutibus. At Descriptio latius se extendit; Non enim ex causis essentialibus saltem, sed aliis quibusvis argumentis, utpote dissidentibus, comparatis, conjugatis, partibus, effectibus, subjectis & potissimum accidentibus, (unde Philippo accidentalis Definitio appellatur) rei naturam explicat. Vbi tamen essentialia non in solidum excluduntur, sed nonnunquam expressè adjiciuntur, nonnunquam omittuntur, nonnunquam genus, quod Symbolum est essentialis, expressè ponitur, nonnunquam subintelligitur. Dicitur autem Definitio imperfecta non absolutè, sed comparatè, respectu definitionis perfectæ.]

2. Estq; vel succincta (*brevis, concisa;*) vel explicata (*copiosa, proluxa;*)

3. Succincta est, quæ ex uno atque altero argumento delimitur. ut, *Ira furor brevis est. Quæ descriptio est è comparatis.*

4. Explicata est, quæ ex pluribus argumentis variè desinitur. *Talis est descriptio*

Scriptio fame ex subjectis, adjunctis, effectibus comparatis, &c. Aeneid. 4.

*Extemplo Lybia magnas it fama per urbes,
Fama malum, quo non aliud velocius ullum
Mobilitate viget, viresq; acquirit eundo.
Parva metu primo, mox sese attollit in auras
Ingrediturq; solo, & caput inter nubila condit, &c.*

Exempla inventionis promiscua,

<i>Res descripta.</i>	<i>Descriptio.</i>
<i>Homo</i> —————	est { animal mortale. capax discipline ex adju
<i>Ebrietas</i> —————	est { vitium arcanare- cludens, spes jubens ex effe esseratas, ad praelia trudens inermes.
<i>Somnus</i> —————	est gelida mortis imago. ex co
<i>Virtus</i> —————	est vitium fugere, & sapientia prima. ex dilu tan
<i>Argumentum</i> —————	est quod ad aliquid arguendum affectum est. ex co jug
<i>Mundus</i> —————	est compages à caelo terraq; constans, & suis naturis, quae his comprehenduntur. ex parti

Alia exempl. Historia est testis temporum, lux veritatis, vita memoria, magistra vita, nuncia vetustatis. Exod. 3. Iehova Deus est misericors, ad iram tardus, ad clementiam propensus, qui clementiam in mille usque annis mittitur, vitia & peccata condonans, in poenâ irrogandâ poenitentiam culpam in natos & nepotes in tertiam & quartam generationem prosequitur. Esa. 56. Domus mea domus orationis vocabitur, cunctis populis. Non spelunca latronum. Tit. 3. Baptismus est lavacrum regenerationis & renovationis in Spiritu Sancto.

Similitudo

Similiter disputantur quæstiones dubiæ argumēto tertio a Descriptione. *Ebrietas est fugienda. Quia est vitium arcana recludens, spes jubens esse raris, ad prælia trahens inermes, &c. Gloria est amplectenda. Quia est solida quædam res & expressa non adumbrata, & consentiens laus honorum, incorrupta vox benejudicantium de excellenti virtute. Historia studium est magnificandum. Est enim testis temporum, lux veritatis, &c.*

[Huc ergo pertinet Prosopographiæ personarum; Topographiæ locorum; Chorographiæ nationum; Geographiæ terrarum; Hydrographiæ, aquarum; Anemographiæ, ventorum; Dendrographiæ, arborum; Chronographiæ, temporum, itemq; montium, plantarum, animalium, &c. descriptiones: Similiter Poetarum & Oratorum periphrases, hypotyposes, hypographæ, paraphrases, typi, allusiones, adumbrationes, allegoriæ, plenæq; descriptiones alia.] Descriptionis est hic generalis CANON.

Cui tribuitur vel adimitur descriptio eidem etiam tribuitur vel adimitur descriptum: & contra. ut, *Hortensius dicendo animos audientium & docet & delectat & permovet. Ergo est optimus Orator. vicissim: Balbus non est optimus Orator. Ergo duendo animos audientium non & docet & delectat & permovet.*

ELENCHUS.

Descriptionis committitur, cum descriptio falsa ridicula, sophistica, frivola, frigida, &c. ponitur pro vera. ut, *Eloquentia est fucus impostoreus & inutilis ornatus fori accersitus. Ergo est fugienda. Homo est animal quadrupes, bipes, avritum, quadricubitum, &c.*

Hactenus de argumento Artificiali, ejusq; speciebus: superest Inartificiale quod est Testimonium.

CAPUT XXXV.

1. Testimonium est argumentum in-

P

artia